

August 2024

Bekymringer for egne børn hos mødre med rusmiddelproblemer

Der er en udbredt og velunderbygget opfattelse af, at børn af mennesker med rusmiddelproblemer selv har en øget risiko for at få rusmiddelproblemer, når de vokser op. Sammenhængen er kompliceret, men de fleste eksperter er enige om, at både genetisk og social arv spiller en rolle.

Denne opfattelse er ikke kun udbredt blandt eksperter, men også blandt lægfolk.

Men hvad betyder den for mødre med rusmiddelproblemer?

Betyder det, at de er bekymrede for, om deres egne børn får rusmiddelproblemer?

Og hvordan opfatter mødrene sammenhængen?

Lægger de vægt på det genetiske eller den sociale arv, og hvordan hænger det sammen med deres relation til barnet?

En gruppe forskere fra Canada lavede en mindre, kvalitativ undersøgelse af dette.

De interviewede 26 mødre i døgnbehandling, og lavede dels et interview kaldet "Working Model of the Child Interview", dels et kvalitativt interview om mødrenes bekymringer for deres børn og deres fremtid.

Working Model of the Child Interview måler tre typer af modeller for barnet:

- en afbalanceret, hvor barnet har sin egen personlighed samtidig med, at den voksne er engageret i barnet,
- en afkoblet, hvor moderen eller faderen ikke forholder sig til barnets indre oplevelser, og
- en forvrænget, hvor barnet beskrives inkonsistent, og den voksne ikke kan fokusere på barnets indre oplevelser. I den forvrængede model er det ofte svært at skelne, hvad der er den voksnes bekymringer og hvad der er barnets problemer eller oplevelser.

I deres analyse af data kom temaet om børnenes risiko for at udvikle rusmiddelproblemer frem. I interviewet indgår to spørgsmål:

"Hvordan forestiller du dig dit barns fremtid" og

"Hvad er din største bekymring i relation til dit barns fremtid?"

Over halvdelen af mødrene nævnte risikoen for, at deres barn skulle udvikle et rusmiddelproblem som svar på disse spørgsmål. Derudover var der mere end en tredjedel, som slet ikke kunne forestille sig deres barns fremtid.

Mere end hver fjerde nævnte specifikt genetisk risiko, ofte med en lidt forsimplet beskrivelse af, at barnet nok "har genet". Andre brugte lidt vage udtryk som "prædisponeret". Men en del mødre nævnte også, at deres barn allerede havde været udsat for belastninger relateret til deres egen og eventuelt deres partners rusmiddelbrug.

Gruppen var for lille til at lave robust statistik, men et interessant fænomen var, at de, der havde et forvrænget forhold til deres barn i almindelighed, var tilbøjelige til at bekymre sig om rusmiddelbrug, men i højere grad end de afbalancerede i relation til det genetiske.

De, der havde et distanceret forhold til barnet nu, var ikke tilbøjelige til at være bekymret for, at deres barn skulle udvikle rusmiddelproblemer, men det skyldes nok, at de simpelt hen ikke gjorde sig så mange forestillinger om deres barn.

Artiklen er open access, og kan læses og downloades gratis.

Morten Hesse

Associate Professor

PhD

Reference:

Keller, A., Bosk, E.A., Mendez, A. et al. Exploring perceptions of genetic risk and the transmission of substance use disorders. *Addict Sci Clin Pract* 19, 57 (2024). <https://doi.org/10.1186/s13722-024-00470-w>